



ฐานข้อมูลห้องถิน จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เรื่อง กรุวัดคุย่าง



รายละเอียด

เมื่อพุดถึงพระกรุวัดคุย่าง ก็อดที่จะกล่าวถึงพระสูงผู้ที่คนเคารพนับถือว่าเป็นผู้ทรงวิทยาคม ขานนามว่า พระเกจิอาจารย์เสียมีได้ โดยเฉพาะในส่วนของวัดคุย่างแล้วก็นับว่าเป็นที่รู้จักและยอมรับนับถือของคนทั่วไป ไม่ น้อยไปกว่าวัดอื่นๆ เลย เช่น พระครูธรรมธิมุตมุนี (กลึง) พระครูเมธีคณาธุรักษ์ (ปลัง) ต่อมาได้เลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระวิเชียรโมลี และพระวิเชียรธรรมคณี (ทองพาน) อดีตเจ้าอาวาสวัดคุย่างและอดีตเจ้าคณะจังหวัด กำแพงเพชรทั้ง 3 รูป เป็นต้น โดยเฉพาะพระครูธรรมธิมุตมุนี (กลึง) ซึ่งเป็นพระเกจิอาจารย์ร่วมสมัยกับหลวง พ่อเข้า อินทะปัญญา วัดลานกระเบื้อง จังหวัดกำแพงเพชร หลวงพ่อศุข วัดปากคลอง มะขามเฒ่า จังหวัดชัยนาท และหลวงพ่อเงิน วัดบางคลาน จังหวัดพิจิตร เป็นต้น

ประวัติการสร้าง

พระครูธรรมธิมุตมุนี (กลึง) ผู้สร้างพระต่างๆ บรรจุไว้ในเจดีย์ ในราศ พ.ศ. 2444 ซึ่งเป็นปีเดียวกับที่พระยา



ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตะก่า ได้ขออนุญาตบูรณะเจดีย์วัดพระบรมธาตุนครชุม โดยรวมเจดีย์ทั้ง 3 องค์ ให้เหลือเพียงองค์เดียวแต่ใหญ่ขึ้นดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน และในการบูรณะครั้งนั้น นำจะมีพระครุฑารามาธิมุตมุนี (กลึง) ซึ่งเป็นผู้ปักครองวัดและพระสงฆ์สามเณรในจังหวัดนี้เป็นแม่กองงานบูรณะฝ่ายสงฆ์ด้วย ขณะนั้นในการสร้างพระบรรจุที่กรุวัดคุย่างของท่าน ส่วนหนึ่งได้นำพระกรุเก่าที่ชำรุดจากเจดีย์วัดพระบรมธาตุมาซ้อมแล้วบรรจุไว้ด้วย นอกจากนี้ในการสร้างพระของท่าน มีหลักฐานเชื่อได้ว่าได้นำผงพระพุทธคุณของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) และผงพระพุทธบาทปิลันธน์ ผสมลงไปด้วย โดยพิสูจน์ได้จากพระกรุวัดคุย่างบางองค์ที่หักชำรุดจะเห็นผงสีขาว บางองค์มีผงใบลานເພັນอยู่ด้วย และบางองค์ยังมีไขคล้ายพระของพระพุทธบาทปิลันธน์อยู่บ้าง ข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่งคือ พระที่หักชำรุดมีผงสีขาวปรากฏให้เห็นนั้น มักเป็นองค์ที่ไม่มีคราบร้าว่าหนหรือมีเพียงบางๆ แต่พระส่วนใหญ่จะมีคราบร้าว่าสี ดำเนินน้ำตามแก่จับหนาแน่นไม่แพ้กรุเก่าเมืองกำแพงเพชรเลย เพียงแต่เนื้อพระดูจะสดกว่าหน่อยเท่านั้น เนื้อพระกรุเก่าของวัดคุย่างนี้ จะใกล้เคียงกับเนื้อพระกรุวัดคุ้งยางใหญ่' จังหวัดสุโขทัย เช่น พิมพ์สมเด็จสี่เหลี่ยมล้อ พิมพ์สมเด็จ เนื้อและคราบร้าจะคล้ายคลึงกันมาก ต่างกันก็แต่กรุวัดคุ้งยางใหญ่ จะมีจารอักษรระด้านหลังด้วยถ้าไม่มีจารก็แทบจะแยกไม่ออกว่าเป็นกรุวัดไหน ขณะความแตกต่างก็จะอยู่ที่พิมพ์พระเป็นสำคัญ แต่ก็มีบางพิมพ์ที่คล้ายกันมากทั้งเนื้อและพิมพ์ก็คือพิมพ์สมเด็จปราโพธิซึ่งล้อพิมพ์สมเด็จพระพุทธบาทปิลันธน์ เพียงแต่จะเล็กหรือใหญ่กว่ากันบ้าง เพราะไม่ได้ใช้พิมพ์เดียวกัน

เกียรติคุณของผู้สร้าง

พระครุฑารามาธิมุตมุนี (กลึง) เป็นพระสงฆ์ที่เพียบพร้อมไปด้วยศีลารวัตร ทรงวิทยาคมและอภินิหาร เป็นที่เคารพเลื่อมใสอย่างสูงในสังคมและคุณธรรม มีความรู้ความชำนาญทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ ด้านสมณศักดิ์ก็เป็นพระครุฑัญญาบัตรรูปแรกของเมืองนี้ ด้านการปักครองสงฆ์ก็เป็นเจ้าคณะเมืองหรือเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร ด้านการศึกษา ก็นับเป็นหนึ่งมีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีภายในวัดจนมีผู้สอบมหาปริญญาได้แล้วท่านก็ส่งไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ ด้านสาธารณูปการคือการบูรณะปฏิสังขรณ์และการก่อสร้างศาสนวัตถุ โดยเฉพาะภายในวัดปราภูชัชเจนดังหนังสือตรวจการณ์คณะสงฆ์จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดตากของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาชิรญาณวงศ์ เมื่อ พ.ศ. 2456 ตอนหนึ่งว่า "....วัดคุย่างนี้เป็นวัดใหญ่ของเมืองกำแพงเพชร เคยเป็นวัดเจ้าคณะเมือง เจ้าคณะเมืองรูปก่อนคือพระครุฑารามาธิมุตมุนี (กลึง) เป็นพระกว้างมาก ได้ก่อสร้างปฏิสังขรณ์พระเจดีย์ โบสถ์ วิหาร และศาลาการเปรียญไว้ดีเป็นหลักฐาน....."

การเปิดกรุ

นับเป็นเวลาหลายปีก่อนหน้านี้ มีผู้แสวงหาพระที่พระครุฑารามาธิมุตมุนี (กลึง) สร้างกันมากขึ้น จึงอาจเป็นเหตุให้มีการลักลอบขุดเจาะเจดีย์กันหลายครั้งโดยเฉพาะในรากกลางปี พ.ศ. 2513 มีการลักขุดเจาะฐานเจดีย์เป็นช่องขนาดใหญ่จนทำให้เจดีย์ชำรุด และเมื่อต้นเดือนธันวาคมปีเดียวกันนี้ ก็มีการลักขุดกันอีก ทางวัดได้ปรึกษาผู้



ฐานข้อมูลห้องถิน จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เกี่ยวข้องแล้วเห็นสมควรตั้งคณะกรรมการ โดยมีพระสิทธิชัยโรสกาน (ช่วง) เจ้าคณาจังหวัดกำแพงเพชร พระครูวิมลวชิรคุณ (ทอน) เจ้าอาวาสวัดคุย่าง และนายบุญรอด โขตatemะสะ ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร เป็นต้น ทำการเปิดกรุ ปรากรถว่ามีทั้งพระกรุเก่าหรือพระฝากรุและพระที่พระครูธรรมารามิมุตมุนีสร้างบรรจุไว้ทั้งประเกทพระบูชาและพระเครื่องจำนวนมากโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นพระเครื่องมีประมาณ 3,000 องค์ ซึ่งเหลือจากที่มีผู้ลักชุดเอาออกไปก่อนหน้านี้ซึ่งคาดว่าคงไม่น้อยกว่าจำนวนที่เหลือแน่นอน

เนื้อ แบบพิมพ์และพระพุทธรูป

พระกรุวัดคุย่างส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อดินที่ละเอียดนุ่มหนักแน่นีราดำปราภูท์ไป ส่วนมากเป็นสีแดงคล้ำบางองค์จะมีไข่จับ และบางส่วนไม่มีร่องหรือมีแต่เพียงบางๆ มีไข่จางๆ บางองค์ที่มีคราบร้าหาๆ ก็จะเทียบกับพระกรุเก่าได้เลย มีความแห้งและเก่า แม้จะดูสดกว่าพระกรุเก่าก็ตามที่ พร้อมทั้งมีเอกสารกักษณ์เป็นของตนเอง ในส่วนที่เกี่ยวกับแบบพิมพ์พระกรุวัดคุย่างที่สร้างโดย พระครูธรรมารามิมุตมุนี (กลึง) นั้นมีทั้งพิมพ์ที่ทำขึ้นเองและถอดพิมพ์มาจากพระอื่นๆ ส่วนใหญ่จะตื้นไม่ลึกและไม่คมชัดเท่าที่ควร ถึงกระนั้นก็มีหลายพิมพ์ที่ยังคงความงามอยู่ไม่น้อยสำหรับพระที่สร้างพิมพ์ขึ้นเองก็มีพระปิดตาสีทิศ ด้านหน้าจะมียันต์ 5 ตัว คือ ตรงกลาง 1 ตัว ซึ่งว่าพระห่วงองค์พระทั้ง 4 ทิศอีก 4 ตัว ซึ่งยันต์ทั้ง 5 ตัวนี้ เป็นยันต์เดียวกันกับพระของพระพุทธบาทปีลันธน์ เช่น พิมพ์ชั้นประดุจ เป็นต้น ด้านหลังตรงกลางทำเป็นรูกลมลึกเข้าไปในเนื้อและก้นรูมียันต์ 1 ตัว แต่ก็พบพระปิดตาสีทิศบางองค์ไม่มียันต์ด้านหลัง อาจจะหลงลืมในการกดพิมพ์ หรือพระบางกุ้นนำไปกดพิมพ์ให้ลึกเป็นรูไม่ได้ หรือจะคิดว่าเป็นพระระแนนก็เป็นได้ นอกจากนี้ยังพบพระพิมพ์อื่นๆ อีก เช่น พระนารายณ์สีกร (ทรงปืน) เป็นต้น ซึ่งเป็นพิมพ์ที่ทำขึ้นเองเช่นกัน มียันต์ที่ก้นรูด้านหลัง เช่นเดียวกับพระปิดตาสีทิศอยู่บ้าง แต่ก็หาดูได้ยากมาก พระที่ถอดจากพระพิมพ์เก่านั้น

ส่วนใหญ่จะเป็นพระของกำแพงเพชร แต่ก็จะมีจำนวนหนึ่งที่เป็นพิมพ์ของพระจังหวัดอื่นๆ เช่น พระสมเด็จปրกโพธิ์ พระพุทธบาทปีลันธน์ พระกริงคลองตะเคียน และพระพลายเดียว เป็นต้น ส่วนพระคงกับพระรอดนั้นไม่ได้ถอดพิมพ์มาแต่ล่อรูปแบบเดิมได้ใกล้เคียงจึงอนุโลมไว้ในกลุ่มนี้ สรุปพระกรุวัดคุย่างนั้นเป็นที่ทราบกันว่ามีมากกว่า 40 พิมพ์ แต่เท่าที่มีผู้พบเห็นก็คือพระปิดตาสีทิศขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ พระชั้มกอขนมเบี้ยะ พระชั้มยอ พระชุนไกร พระคง พระร่วงนั่งฐานสำคัญ พระนางกำแพงมีชั้ม พระนางกำแพงหัวเรือเมล์ พระกริงคลองตะเคียน พระอู่ทอง พระชนราชไบเสมา พระยอดชุนพล พระชั้มยอไม่ตัดปีก (ฝากกรุ) พระลีลาเม็ดขันนุนขนาดเล็ก และใหญ่ พระสมเด็จปรกโพธิ์พระสมเด็จฉาน 3 ชั้น พระชั้มระฆัง พระพลายเดียว พระอู่ทองชั้มเรือนแก้ว พระนารายณ์สีกร (ทรงปืน) พระสุพรรณหลังผาน (หลังเรียบ) พระรอด พระนาคปรก (3-4 พิมพ์) พระเปิดโลโกเม็ดทองหลาง พระลีลาใหญ่ (3-4 พิมพ์) พระเชตุพน พระชั้มกอเล็ก และพระชั้มกอใหญ่ (ขนาดพิมพ์กลางของเดิม) และพิมพ์อื่นๆ

กรุพระวัดคุย่าง อยู่ตำบลในเมืองกำแพงเพชร ทิศตะวันออกติดถนนวิจิตร ทิศใต้ติดถนนซอย 3 ราชดำเนิน



ฐานข้อมูลห้องถีน จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ประเภทพระที่พบ ได้แก่

1. พระสมเด็จปรกโพธิพิมพ์เล็ก เนื้อดิน
2. พระเม็ดขันนพิมพ์ใหญ่-เล็ก เนื้อดิน
3. พระชัมยอ เนื้อดิน
4. พระนารายณ์สีกร เนื้อดิน
5. พระร่วงนั่งฐานสำคัญ เนื้อดิน
6. พระชุนไกร เนื้อดิน
7. พระปิดตา เนื้อดิน
8. พระชัมโมกอขนมเบี้ยะ เนื้อดิน
9. พระลีลาตักแต่น เนื้อดิน
10. พระสีทิศ เนื้อดิน
11. พระนางพญากำแพง เนื้อดิน
12. พระชุนแวน เนื้อดิน
13. พระคง เนื้อดิน

และพิมพ์อื่นๆ

คำสำคัญ : พระเครื่อง กรุพระ วัดคุยยาง

ที่มา : สารัญ มหาญพาชัย. (2533). พระเครื่องเมืองกำแพงฯ. กำแพงเพชร : มูลนิธิกำแพงเพชรสอง
เคราะห์. (https://forum.uamulet.com/view_topic.aspx?bid=2&qid=2645)

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : ภาณุจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2019-08-23

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1212&code_db=610005&code_type=01